

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravnništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipét reči 5 Din, više odvake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v »Poslanom« 2:50 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Govor Dr. Korošca

voditelja slovenskoga naroda.

V nedelo 14. toga meseca je mela Slov. ljudska stranka spravišče zavupnikov v Celji. Na shod je prišlo iz cele Slovenije do 600 zavupnikov, ki so pokazali, da je velka večina slovenskoga naroda za to, da naj stranka predvsem brani pravice ljudstva, ne pa da gleda samo za ministrske stočke.

Dr. Korošec je viherno pozdravljeni od navzoči najprle gučao od preganjanja naši bratov Slovincov, šteri so po mirovnoj pogodbi prišli pod taljansko oblast. Nato je pa nadaljavao.

SLS nikdar ne zavrže svojega programa avtonomne Slovenije.

Na to govorenje vseporek je potrebno vseedno dati nekaj odgovora. Mi nismo prišli dnes zato se, da bi odgovarjali pod kakšimi pogoji bi šli v vlado, dosta menje pa za to, da vam predložimo račune, ceno, za štero bi se slovenski poslanci »odali« vladu. Bojmo odkriti, mi vam pogojov nismo prinesli i vam tudi povem, zakaj je nismo. Za zdaj nas sploj ničče ne pozavle v vlado, nihče nas v vlado ne zove. Zato nismo dobili dozday od nikoga nikši pogojov i predlogov, zato tudi mi dnes nikši pogojov nemremo postaviti.

Tistim, ki nas ogrizavlejo, da smo se že odali, pa pravim, da nismo prišli za to se, da odobrimo kakše sklenjene kupčije, ar se v takše namene zbor zaupnikov i sploj SLS nikdar ne sestaja. Bila so pogajanja, pa neso prišla do konca. Bila so splošna, prehodna, neobvezna pogajanja i ešče ta so se pretrgala, kda so se po Pašičovom povrnjenji v Belgrad začnole v radikalnoj stranki nove težkoče.

Ešče onim tretjim, ki pravijo, da bi mi morali zavrčiti nekaj programa — i dnes je dosta takši ljudi, ki nam davlejo takše dobre tanače — pa povem v svojem imeni i v imeni slovenski poslancov tole:

Ka mi zastoplemo, to je ne naš program, to je vaš program, zavupniki, to je program naši volilcov, program našega ljudstva. Mi poslanci samo zvršavlemo te program, šteroga ste vi določili (živo ploskanje). Zato nemamo pravice zavrčiti samo edne točke toga programa (viherno potrdjavanje). Mi poslanci smo teda ne prišli dnes za toga volo v Celje. Na vas je, zavupniki da povete:

Ali ščete mogoče zavrčiti slovenstvo (grmeči, „Nikdar!“), ali se mogoče odpovedati slovenskomi jeziki (Ne, „nikdar!“), svoje pravice do življenja na svojoj zemli, pravice do širokoga samoravanja v našoj Sloveniji, pravice do svoje narodne samobitnosti, zahteve po avtonomiji? (Znovič: „Nikdar, nikdar!“) Ali ščete prostovolno dopustiti, da se razdeljavlejo bremena nesmileno i nednako na vaše slabe rame, ali odobravle, na vam ne pustijo verstveno živeti ali odobravle, da dnes kmeti boben spevle žakucijo zavolo prevelki davkov, da je dnes slovenski delavec svetoven popotnik, da stojita trgovec i rokodelec pri zaprti dveraj svojih trgovin i delavnic i da drž. uradnik v Ljubljani stanuje pod šatorom na vulici? Ali naj se, pitam vas, odpovemo golomi življenji? (Zavupniki so neštarni stanoli i po celoj dvorani je neprestano gremelo: „Nikdar!“)

SLS nikdar ne zavrže svojega versko-moralnoga fundamenta.

Ali se pa mogoče ščete odpovedati svojoj veri? („Nikdar!“) Nezamerite, da sam tak naopak povedao. Po moderno bi se to pitanje moralo glasiti: Ali se ščete laicizirati? Z drugimi rečmi se to pravi: ali ščemo pripoznati navuk, da v politiki ne valajo desetera bože zapovidi, da v politiki smemo krasti, noriti, lagati, vkanjüvati i güiliti? To je laicizacija, štero nam neštarni v kilometer dugi člankaj priporočajo, pri našem deli i življenji. Tej priporočitelje pravijo, vej je SLS dobra stranka, njeni slovenski program je imeniten, verstveno sijajen, socialno neprekoslivi, ali vera, da bi te ne bilo!

Mi pa povemo, da je 90 procentov vsej Slovincov za nami. So z nami tudi takši, ki so nasprotnoga svetovnoga mišljenja, i neso na zvüna pristašje naše stranke, pa vsikdar glasüjejo z nami i se ne bojijo, da bi njim naš verski program kaj škodo. V toj občnoj i težkoj krizi (težkoči), kda nemremo naprej, pa naj bi zavrgli ravno te program, zvršavanje dužnosti, štere nam je Bog naložo v svoji deseti zapovedaj, zdaj, kda je glasitev versko-moralni navukov i njihovo zvršavanje v življenji bo-

le potrebno, kak kdašteč inda!

Dr. Korošec je govorio protitistim, ki nam vsikdar pravijo, da je Slov. ljudska stranka protidržavna. Pri tom je pravo, da mammo ostre zakone za tiste, ki so proti državi, zakaj nas ne primejo i sodijo po nji. Nato pa je dale govorio:

Stopitev v vlado.

Dozdaj vam je ešče ne očivesno, ali smo za vlado ali ne. Ali ščemo v vlado ali ne? Tudi na to pitanje ščem odgovoriti očivesno i odkrito. Ne samo, da smo za vlado, da želemo v vlado, nego ščemo i zahtevle, da pridemo Slovinci v vlado. (Pritrdjavanje.) Mi Slovinci mammo pravico do togai pravico, da to zahtevle.

Či je ta država, v šteroj živemo, resan kraljevina Srbov, Hrvatov i Slovincov, potom zahtevlemo tudi za nas Slovence ravnopravnost. Nikdi ne smemo biti zapostavljeni. (Živo pritrdjavanje.) Mi Slovinci smo tudi sestavni deo te države i zato mammo iste pravice, ne pa samo ista bremena, kak Srbi i Hrvati.

Neednaka mera.

Za Srbe vsikdar vala načelo, da se brezi večinske srbske stranke nesme vladati. Kda smo bili leta 1924. v vladi, v šteroj smo vladal z menjšinov Srbov, te so nam protili i kričali: „Krv naj teče“, revolucijo so obetali, vse to samo zato. ar se je vladalo brezi večinske zastopnice srbskoga naroda. Na vsej voglaj se že poldrugo leto na vse grlo kriči, da mora biti v vladi tudi većinska hrvatska stranka. Teda tudi za Hrvate vala to načelo. Samo mi Slovinci naj bomo siromaški, zapostavljena pasterka, štera naj stoji vsikdar na strani, i že od 1921. smo staono z malim presledkom v opoziciji, smo postavle ni v kot i samo za nas naj ne vala i se na spoštüje načelo ednakopravnosti. Nam, samo nam so dveri v vlado staono zaprte. Mi zahtevlemo tudi za nas pravico, zahtevlemo naj se nam da, ka nam ide, i dati nam bodo morali, ka nam ide. (Tak je! Živo pritrdjavanje se nemre pomiriti.)

Protislovenska politika ravanja.

Denešnje ravanje ne pozna za Slovenijo niedne dobrote. Ne da našim krajom niedne samostojnosti, pa od dol ne prihaja niedna vugodnost. Mammo politiko izmozgavanja Slovincov i nikaj drugoga, politiko, štera je protislovenska, politiko na šteroj je vtisnjeni pečat otürjavanja vsega, ka je slovensko.

Resan je, da si prizadevle Belgrad v vsako vlado dobiti tüdi privesek, šteri naj nosi slovensko ime. Nego mi ne henjammo povdarjati, da to neso pravi zastopniki Slovincov. Tüdi Pucelj, kda je zadnjič prisegno za ministra i kda je prišeo vö od prisege, se je itaki razkoračo i pripovedavao, kak de gledao na to, da pride v vlado tudi Slov. ljudska stranka.

Samo mi, samo SLS, smo slovenska stranka i edini zastopniki slovenskoga naroda! (Poslušalci dugo i viherno pritrdjavejo.)

Zato mi zahtevlemo i ščemo, da se nas Slovence ne gleda dol i ne postavlja v kot. Zato naj se nas ne spitavle, zakaj nejdemo v vlado, naj se to pita Srbe i Horvate! Vsa politika od leta 1921 naprej je napelana proti nam Slovincem. Čiravno smo mi ne nepošteni, ne bomö krali i nemre se nam na očimetati, da bi kda lagali i norili.

Za vsako vlado je bole komod, da si küpi mali privesek, ar je njega ležej küpiti i z njim proti Slovincem vladati. Ali je to mogoče slovenska politika, da dobi naš kmet 20 D, či žene kralvo v Krško ali na Bled? (Puceljove razstave i kmetski dnevi. Ur.) Tüdi 20 dinarov je dobro, nego s tem je ne pomagano niti živinorejci ne, kde pa so vse druge zahteve Slovenije?

Pa me bote pitali, zakaj smo dozday ešče ne prišli v vlado? Pravo sam že, da je dozday bio protislovenski düh v našoj državnoj politiki. Mi moremo biti odgovorni i krivi le to, ka je v našoj moči, da včinimo. Či pa so nam vrata zaprta, či Slovincov v vladi neščejo meti, za to mi nemremo odgovarjati. Tü nam je mogoča najostrejša obsödba. Niednoga istinskoga zroka nega, šteri bi govorio proti pozvanji SLS. na ravanje države. Protidržavni nismo i nesposobni nismo.

Što nam more kaj na očimetati.

Pritatelje i nasprotniki, poslanci i ministri vsej strank nam priznavlejo, da so bili poslanci Jugoslovanskoga kluba, i med nami je bilo že skoro polovica ministrov, da so tej ministri najbole upravljali svoje posle, i so bili najbole delavni, i vsikdar, vsikdar se za toga volo ponavla zahteva, da trbe z Jugoslovanskoga kluba postaviti ministre, či ščemo spraviti red i poštenost v državno ravanje. Mi nismo krali, ne lagali, ne vkanjüvati. Moje amerikansko blago že sedmokrat perejo, pa je od svojega začetka

Sreča! Naša loterija. Sreča!

Dobitki loterije za Martinišče!

Automobil (motor)
Kola
Biciklin
Singer mašin
Slamirezna
Radio
Debeli gudek
Dve ovci
Dve vreči mele
Pet debelih gosk
Tele
Kišta fig
Kišta makaronov
Zimski kaput
Preša za jaboka
Preša za grozdje
Pegla
Mašin za repo
Mašin za vlase
Plüg
Poplon
Harmonike
Citre
Polovnjak vina (300)
Pet litrov „Tokajca“
Pet litrov „Jeruzalemčana“
Stenska vöra
Tri žepne srebrne vöre
Pet parov moški štrumfov
Dva cekra za šolare
Voziček za malo dete
Dve mesingasti pipi za lagev
Tri pütre za oliv
Pet kil finih salam
Edna čokoladova torta
Zlata žepna vöra z lancekom
Celi par gvanta za svetek
Pet parov ženskih štrumfov

Deset brisač
Boks cipele
Fina britva
Fina kosa
Pet kil deteličnoga semena
Lepi ročni kufur
Vsefele pohišstvo
Vsefele posoda za kuhinjo
„Novine“ i »Mar. List« za celo leto
Alfa
Tri metra drv
Lepi dugi bor
Kad za zelje
Vaga za 150 kg.
Lepi hrastov sto
Velko gledalo
Knjiga za čtenje
„Mladika“ za leto
„Ave Mar.“ iz Amerike za celo leto
Šnehinski gvant
Škarje za plot i platno
Vože za voz
Žaga i hoblič
Kotel za žganje
Nož za klanje
Več ducatov žlic, vilic i nožov
Molitvene knjige i čisla
Meter črešnjevca (graha)
Novi hrastov omar
Nahrbtnik (ruksak)
Močen roj
Mašin za gerpe (satje)
Mlade cepike
Platno za ponjavo
Perje za blazino
Tamburica
Gosli
Kanta marmelade (lekvar)

Ešče 600 drugih lepih dobitkov bo. Pašcite se

GOSPODARSTVO.

Vozno živinče. Pri zbiranju plemenske govenske živine, je jako dobro, či znamo, kakše lastivosti mora meti živinče da bo služilo nameni, za šteroga je ščemo nūcati. Vozno živinče naj ma nekelko širše i zbokano čelo. Noge naj bodo kem mogoče ravne, da ležej potegne ter, ar govensko živinče ravno z nogami najbolje pritiskavle. Krava ali jūnec s švedrastimi nogami ne zmore vekše žmeče.

Dojno živinče. Dobra dojnica je tista krava, štera ma süho glavo i tenke rogle. Pri takši kravaj je šinjek sühi i podsekani. Mlečne žile odspodi na črevi so napunjene, vümen precu velko i ne mesnato. Sploj pa pri kravaj ločimo troje vümeni. Velko mesnato vümen, štero po dojenji ne spadne vküp, je znamenje, da je krava ne dojnica. Pri takšem vümeni je tüdi to nevarno, da obvisne i cambalanče kak kozino vümen. Ešče slabejše dojnice so takzvané pašniške krave, štere majo malo popunoma kosmato vümen. Pri tej je tüdi jako pogostna ščegetlivost i rade pri dojenji bršejo. Dobra dojnica ma totj velko vümen, štero je pred dojenjom štirivoglato, po dojenji pa vküpspadne, tak ka se koža da vküpnabrati. Znamenje dobre dojnice je tüdi, či je vümen pokrito z redkim, dugim i finim kosminjom.

Prelje. Med našim ljudstvom je pred bojnov že skoro nepoznani bio kolvrat. Mladina je šla rajši v dero i

tam služila pa si küpila gotovo platno. Vojna pa je napravila spreobrnjenje. Vojno blago je bilo božno i drago, penez zavolo rekviracije malo, zato so vertinje bile prisiljene nanovo sejati len i v zimi presti. Tak so se nekelko povrnoli nazaj tisti srečni nekdašnji časi, kda se je naše ljudstvo zbiralo pri preji i lüpanji semena. Pesem je donela, babica so pripovedavali od strahov, od comprnic, od žilerov, od brezglavcov, od torkov, kak tam i tam penezi cvetejo; oj srečni zimski večerje.

Domače platno ma to prednost, da se v obleki, štera je z domačega platna ne prehladimo tak hitro. Küpleno platno se hitro premoči i či na mokro podpihne veter ti postane naednok jako mrzlo, domače pa bole pije i se sproti süši. Najbole pa rabimo domače platno za ponjave, vreča i prte. S pamočnega platna pa se da napraviti lepa svetešnja obleka. Po drugi krajej vidimo, da se z domačega platna da napraviti prav lepa narodna noša. Tüdi naša nekdašnja narodna noša je bila zvekšega z domačega platna. Jako lepa noša z domačega platna je, kakšo majo orlovske gojenke. Se zna, da si mora mladenka obleko z domačoga platna lepo našiti. Takšo obleko, štero si je sama našivavala navadno tüdi bole špara, kak pa tisto, štero je mašin delao.

Največ küplena blaga pa delajo s pamuka. Pamukova rastlina raste v topli krajej Azije, Afrike i Južne Amerike. Na rastlini zraste z cveta okrogla bubika, štera je puna

čarnoga semena. Seme ma na konci lepe bela vlakna. S pomočjov posebnih strojov ta vlakna odstranijo, je vküp spravijo i pošlejo v tovarne za presti ali predilnice. Na jezere i jezere različni strojov (mašinov) je zaposleni s prejov i tkanjom pamuka. Tüdi v našoj državi mamo takše tovarne, največše pa so i nam najbližanje na Čehoslovaškom.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 215 Din., ovsa 155 Dfn. kukarice 160 Din., ječmena 190 Din., hajdine 250 Din., prosa 270 Din., **Živina:** Govenska v Ljubljani kg. 7:50—8 Din., teoci 8:50 Din., svinje 14—15 Din. Krma: Sena 80—90 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 44 par, Schiling 7 D. 96 p. Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 48 p., Francoski frank 1 D. 85 p., Švicarski frank 10 D. 92 Taljanska lira 2:40 D.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejmi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotriga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtino pa 500 dolarov. Kotrig ma 215, gotovščine 8000 dol. Seje se vršijo vsako drugo nedelo v meseci popoldne ob treh na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, prodpreds.: Ignac Krapec, nadzorni predsed.: Martin Kelenc tajnik: Štefan Hozjan, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo betežnih: Mihael Gjörek, računovoditela: Matjaš Grüşkovnjak i Jožef Čurič, paziteo društva: Štefan Vučko, vratar: Ivan Černjavič.

Mali oglasi.

Suhe gobe, jajca

kupuje vedno po najvišji dnevni ceni trgovina FRANC SENČAR Ljutomer. Velika izbira raznega blaga za jesen in zimo.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDOŠI
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebitinami.	trgovci z papirrom igračami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.
Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	

Imam za prodati mlin

z valeki (hengeri), žago prešo za olje delati, edno mlatilnico. Na mlini je sploj voda. 14 oralov zemle, poslopjom, 2 konja, 8 glav govenske živine, 20 svinj. Poceni odam za volo družin:—: skih razmer. —:

ANTON FASCHING,
ŽEPOVCI št. 52.

Za 1927. leto

slovenski, vogrski i nemški kalendariji so prišli

- v trgovino -

I. HAHN
MURSKA SOBOTA.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da imam v zalogi

šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10% ni popust pri večjem naročilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami
v MURSKI SOBOTI.

KMEČKA POSOJILNICA

v MURSKI SOBOTI

r. z. z n. z. uraduje vsako nedelo.

Obrestuje hranilne vloge po 8% . Kmečki penezi naj se vložijo v kmečko posojilnico naj služijo kmečkomi ljudstvi.